

בטוֹת-מוֹסֵי – עֲטוֹת וְדִבּוֹן וְאוֹנְקְלוֹס

מאת עקיבא ניימאן

לשונות – תרגום, בין ארץ ישראל לחוץ לארץ –
גלעד ועבר הירדן, בין גן עדן העליון לגן עדן התחתון
– אותו עמוד שעולים בו הנשמות....

אמרי פנחס – שער השבת – עב

כל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו
ושנותיו. כי לפעמים צריך לירד כדי לעלות יותר, ועל
דרך פושט צורה ולובש צורה. וכמו שאמרו הכתוב
"ופשט הכהן והדר ולבש הכהן", "וירד ה' על הר
סיני", הירידה היתה לצורך עליה שיקבלו בני ישראל
את התורה ותהיה עליית השכינה מאוד מאוד. נופל
בדורמיטא היא תרדמה, ותרדמה נפלה על אברם....
ולכך נתקן "יקום פרקן" תרגום בין התפילות, כי
צריך לעלות במוסף יותר צריך לירד תחילה לתרגום
שהוא ממוצע בין תורה ללע"ז, "תרגום בגימטריא
"תרדמה" (פרי עץ חיים שער הנהגת הלימוד) ואז
מעלים כל הנשמות שירדו גם כן.

גמ' עירובין יח.

אמר ר' ירמיה בן אלעזר: דיו פרצוף פנים היה לו
לאדם הראשון, שנאמר "אחור וקדם צרתני"(תהלים
קלט:ה).

בראשית ב:כ-כב

כ- ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים
ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו
כא- ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם וישן ויקח
אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה
כב- ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן
האדם לאשה ויבאה אל האדם

שער הכוונות - דרושי פורים - א

...בכל זמן של הגלות עומדים ז"ן אב"א כל ימי החול
לולי בשעות התפל' ובשבתו' וכיוצא בזה כמו
שנתבאר שם. והנה כאשר רוצים לחזור פב"פ צריך
שתקדים בחי' הפלת הדורמיטא על ז"א כדי
שתיעשה הנסירה ותוכל לחזור עמו אפין באפין....

אמרי פנחס – שער השבת – נ (סוף)

ועל כן צריך להעביר הפרשה שנים מקרא ואחד
תרגום, שע"י שקורין הפרשה ב' פעמים בתורה
בלשון הקודש ופעם אחת תרגום, מכריע הלשון
הקודש על התרגום ועי"ז יש עליות לנשמות הגרים
שהם ג"כ ממוצע כמו תרגום, והבן. וזה שאמרו
"תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו מפי רבי
אליעזר ורבי יהושע", מפי דייקא, ר"ל רבי אליעזר
ורבי יהושע השלימו כך פרשיותיהם שנים מקרא
ואחד תרגום שע"ז הוציאו נשמת אונקלוס ונתגייר.

במדבר לב:ג

עֲטוֹת וְדִבּוֹן וְיַעֲזַר וְנִמְרָה וְחֶשְׁבוֹן וְאֶלְעָלָה וְשָׁבַם
וְנָבו וְבֶעֶן.

גמ' ברכות ה-ח

אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי לעולם ישלים
אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום
ואפילו עטרות ודיבון שכל המשלים פרשיותיו עם
הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו

רש"י שם

ואפי' עטרות ודיבון – שאין בו תרגום:

תוספות שם

ואפילו עטרות ודיבון וכו'. פי' רש"י אפי' עטרות
ודיבון שאין בו תרגום שצריך לקרותו שלשה פעמים
בעברי. וקשה אמאי נקט עטרות ודיבון שיש לו מ"מ
תרגום ירושלמי. היה לו לומר ראובן ושמעון או
פסוקא אחרינא שאין בו תרגום כלל. ויש לומר
משום הכי נקט עטרות ודיבון אע"ג שאין בו תרגום
ידוע אלא תרגום ירושלמי וצריך לקרות ג' פעמים
העברי מ"מ יותר טוב לקרות פעם שלישית בתרגום:

שולחן ערוך אורח חיים רפה:א

אע"פ שאדם שומע כל התורה כולה כל שבת בצבור,
חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו השבוע
שנים מקרא ואחד תרגום אפילו עטרות ודיבון

ט"ז שם

...וצריך לתרץ לפירש"י למה לא נקט בגמ' באמת
ראובן ושמעון ונראה דיש רבותא בזה דלא מבעיא
ראובן ושמעון שהם שמות השבטים ויש בהם ודאי
קדושה בטעם שמות אלו אלא אפי' עטרות ודיבון
שהם שמות ערי א"י ואפש' שקראו אות' העכו"ם
אפ"ה צריך לקרות ג"פ:

גמ' מגילה ג.

תרגום של תורה אונקלוס הגר אמרו מפי רבי
אליעזר ורבי יהושע

אמרי פנחס – שער השבת – נ (התחלה)

בשם הרב ז"ל, בכל הדברים שבעולם יש ממוצע: בין
שומם לצומח קירעלין [פטריות], בין צומח לחי אדני
השדה, בין חי למדבר קוף, בין אומות לישראל גרים
, בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה קרי וכתב, בין
שבת לחול תוספת שבת, בין עולם הזה לעולם הבא
אליהו, בין שבת לחול שאחריו – אליהו... על כן
אומרים במוצש"ק "אליהו", בין לשון הקודש לשאר